

Tid: 20. september 1994 kl. 09.00 -12.00 og kl. 15.00 - 18.00
22. september 1994 kl. 09.00 -12.00 og kl. 15.00 - 18.00
23. september 1994 kl. 09.00 -12.00 og kl. 09.00 - 12.00

Sted : Samelandssenteret, Karasjok

Representanter:

1. Olav M. Dikkanen	21. Geir Tommy Pedersen
2. Magnhild Mathisen	22. Sven Roald Nystø
3. Berit Ranveig I. Nilssen	23. Aage Pedersen
4. Steinar Pedersen	24. Margreta Påve Kristiansen
5. Marianne Balto Henriksen	25. Olav Andersen
6. Hartvik Hansen	26. Anders Oskal
7. Ragnhild Nystad	27. Inger-Ann Fosli
8. Egil Olli	28. Magne A. S. Huuva
9. John Henrik Eira	29. Per Solli
10. Ole Henrik Magga	30. Roger Pedersen
11. Heaika Skum	31. Ing-Lill Pavall
12. Inger Anne S. Gaup	32. Amund Eriksen
13. Peder Mathisen	33. Nils O. Nilsen
14. Alf Edvard Nystad	34. Jarle Jonassen
15. Jens Petter Olsen	35. Åsta Vangberg
16. Tore Bongo	36. Odd Kappfjell
17. Terje K. Haugen	37. Máret Guhttor
18. Ingar Eira	38. Johan Mikkel Sara
19. Mary Mikalsen Trollvik	39. Berit Johnskareng
20. Eilif O. Larsen	

Følgende representanter hadde meldt forfall:

- Representant nr. 8 Egil Olli
- Representant nr. 9 John Henrik Eira
- Representant nr. 12 Inger Anne Sara Gaup
- Representant nr. 15 Jens Petter Olsen
- Representant nr. 17 Terje K. Haugen
- Representant nr. 22 Sven-Roald Nystø
- Representant nr. 27 Inger Ann Fosli
- Representant nr. 28 Magne A. S. Huuva
- Representant nr. 30 Roger Pedersen fra 22.09.94

Følgende vararepresentanter tok sete:

- Berit Anni G. Somby, vararepresentant for representant nr. 8,

Marit Sofie Holmestrand, vararepresentant for representant nr. 9,
Nils Thomas Utsi, vararepresentant for representant nr. 12 tok sete før
behandlingen av sak 31/94 Kunngjøring av nye saker
Sverre Andersen, vararepresentant for representant nr. 15,
Per Edvin Varsi, vararepresentant for representant nr. 17,
Inger A. Skum, vararepresentant for representant nr. 22,
Judy Danielsen, vararepresentant for representant nr. 27,
Noralf Amundsen, vararepresentant for representant nr. 28,
Odd-Roar Strømme, vararepresentant for representant nr. 30 tok sete før
behandlingen av sak 32/94 Rapporteringsprosedyrer - ILO-konvensjon nr. 169

Det ble innvilget permisjon til følgende representanter:

Odd Kappfjell, fra kl. 10.30 23.09.94
Judy Danielsen, fra kl. 10.30 23.09.94
Aage Pedersen, fra kl. 10.30 23.09.94
Berit Anni G. Somby, fra kl. 10.30 23.09.94

Saksliste:

- SAK 28/94 KONSTITUERING AV PLENUMSMØTET
- navneoppprop, permisjoner, innkalte vararepresentanter
- godkjenning av innkalling og saksliste
- SAK 29/94 SAMETINGSRÅDETS BERETNING OM VIRKSOMHETEN,
HERUNDER REFERATSAKER.
- SAK 30/94 SPØRSMÅL TIL SAMETINGSRÅDET I.H.T. FORRETNINGSORDEN
§ 26
- SAK 31/94 KUNNGJØRING AV NYE SAKER
- SAK 23/94 SAMETINGSPLANEN 1994-1997
(forts. fra Sametingets plenumsmøte i Bjerkvik 25. - 27. mai 1994)
- SAK 32/94 RAPPORTERINGSPROSEDYRER - ILO-KONVENSJON NR. 169
- SAK 33/94 PERSONALREGLEMENT FOR SAMETINGET
- SAK 34/94 NORGES TILTREDELSESAVTALE MED EU
- SAK 35/94 ORGANISERING AV DEN SAMISKE UTDANNINGSSEKTOREN
- SAK 36/94 EVALUERING AV SAMISK UTVIKLINGSFOND, NIBR-RAPPORTEN

SAK 28/94 KONSTITUERING AV PLENUMSMØTET

Møtelederskapet ved Mari Mikalsen Trollvik åpnet møtet. Det ble foretatt navneopprop.

a) Godkjenning av innkalling

Vedtak: Innkallingen av 30. august 1994 ble enstemmig godkjent.

b) Godkjenning av saksliste:

Vedtak: Sakslisten som fulgte innkallingen ble enstemmig godkjent.

Senere under plenumsmøtet kom det fram at Sametinget må velge nytt medlem og varamedlem til møtelederskapet. Denne saken ble ført opp som tilleggssak, sak 37/94 Valg medlem og varamedlem til møtelederskapet.

**SAK 29/94 SAMETINGSRÅDETS BERETNING OM VIRKSOMHETEN,
HERUNDER REFERATSAKER.**

Sametingets president Ole Henrik Magga orienterte om rådets virksomhet. Rådets beretning ble enstemmig vedtatt.

**SAK 30/94 SPØRSMÅL TIL SAMETINGSRÅDET I.H.T. FORRETNINGSORDEN
§ 26**

Følgende spørsmål ble fremmet etter § 26 i Sametingets forretningsorden og besvart av Sametingsrådet:

1. Amund Eriksen, Sametingets Samegruppe, spørsmål angående situasjonen for sameskolen i Hattfjelldal:

Vi er klar over at Sametingspresidenten både er klar over problematikken og engasjerer seg i saken omkring sameskolen i Hattfjelldal. Denne saken er imidlertid av så stor betydning for sørsameområdet at vi også vil be om en redegjørelse for Sametingets plenum.

Er sameskolen sikret en trygg framtid? Hvis ikke, hva kan Sametinget bidra med i denne forbindelse?

Sametingsrådets svar:

Sametingsrådet er enig i at denne saken har stor betydning for sørsamene og dermed for oss alle. Rådet har holdt et møte med Kirke- utdannings- og forskningsdepartementet 23. juni d.å. om denne saken.

Som nevnt under pkt. 2.2 i Sametingsrådets beretning har rådet hatt saken til behandling. Det skjedde på rådsmøtet 23. - 25. august. Kirke- utdannings- og forskningsdepartementet sendte saken angående nedlegging av sameskolen i Hattfjelldal ut på høring, og Sametinget fikk etter at vi bad om det, uttale oss som siste høringsinstans og på bakgrunn av andre uttalelser.

Viser forøvrig til rådets vedtak i saken, sak R 69/94.

Så lenge som saken fremdeles er til behandling i departementet, kan ikke Sametingsrådet svare på om sameskolen i Hattfjelldal er sikret en trygg framtid.

Hvis departementet i forbindelse med statsbudsjettet for 1995 igjen skulle fremme tilråding til Stortinget om å legge ned skolen, vil Sametinget ta det opp med stortingskomiteen med sikte på å få støtte for Sametingets syn i saken.

Rådet viser til høringsuttalelsene i saken, der det er bred enighet om at en omorganisering av undervisningstilbudet for sørsamene må bygge på en helhetlig plan for dette området. En slik helhetlig plan finnes ikke i dag. I rådets uttalelse er det pekt på at det er naturlig at Samiske utdanningsråd og Sametinget legger premisene for dette planarbeidet. Rådet mener at forutsetningene som ligger i komiteens merknader for ny behandling i Stortinget ikke er til stede.

2. Per Solli, Arbeiderpartiets sametingsgruppe, spørsmål om Sametingsrådets medvirkning til igangsetting av styret for Árran:

Hva vil Sametingsrådet gjøre for å bevirke at styret for det lulesamiske senter Árran kan komme i virksomhet?

Sametingsrådets svar:

Sametingsrådet har drøftet henvendelser fra Tysfjord kommune om å delta i stiftelsen for Árran - lulesamisk senter. Rådet har ikke villet gå inn i styrende funksjoner i samiske kulturhus før Sametinget har politisk behandlet samlet plan for samiske kulturhus, som er oversendt Samisk kulturråd for utarbeidelse. Samisk kulturråd har bl.a. fått i oppgave å foreslå modell mht. forvaltning og finansiering av samiske kulturhus.

Sametinget ser det som sin oppgave å arbeide på et overordnet nivå i forhold til enkeltinstitusjoner.

Kulturdepartementet har dessuten rådet Sametinget å være meget varsom med å engasjere seg direkte i stiftelser på statens vegne. På denne bakgrunn har Sametingsrådet vært tilbakeholden med å gå inn i stiftelsen.

Etter det Sametingsrådet er kjent med vil Nordland fylkeskommune, Tysfjord kommune, lokale samiske interesser og representanter for de ansatte bli oppnevnt i et styre for Árran. Styret for institusjonen Árran ser derfor ut til å komme i gang.

3. Magnhild Matisen, Arbeiderpartiets sametingsgruppe, spørsmål om Min Áiggis økonomi:

Hva vil Sametinget/rådet gjøre for at Min Áigis inntekter kommer opp på tidligere nivå, både med hensyn til pressestøtte og annonseinntekter, samt bidra til at avisa kan komme ut tre ganger pr. uke.

Sametingsrådets svar:

Min Áigi har 22. juni søkt Kulturdepartementet om tilleggsbevilgning på kr. 1.465.000,- til utgivelse av Min Áigi tre ganger pr. uke, eller sekundært om årlig tilleggstilskudd på kr. 457.000,- for å sikre utgivelse av Min Áigi to ganger pr. uke.

Sametingsrådet har på sitt siste møte drøftet pressestøtteordningen, bl.a. med den hensikten å sikre driftsstøtte til samiske aviser og samiskspråklige ungdoms- og barnemagasin. Rådet vil drøfte økning av pressestøtte til samiske aviser og evt. overføring av pressestøtteordningene til Sametinget fra 1996.

I Sametingets vedtak i sak 32/93 Fremtidig samisk avisstruktur, er tingets målsetting at følgende pressetilbud skal etableres:

- Samiskspråklige aviser
- Samiskspråklige ungdomsmagasin
- Samiskspråklige barneblad

Med bakgrunn i bl.a. tingets vedtak vil rådet drøfte Min Áigis søknad med Kulturdepartementet.

Min Áigi har bedt om et møte med Sametingsrådet for å informere om selskapets søknad til departementet for å få tingets støtte. Sametingsrådet vil avholde et møte med selskapet så snart som mulig.

Sametingsrådets mulighet til å bidra til at inntektene for Min Áigi øker, er kun å påvirke departementet til å innvilge Min Áigis tilleggssøknad. Rådet kan ikke se at det er tingets oppgave å sikre annonseinntekter til avisa. Dette anses som en klar driftsoppgave for selskapet.

4. Steinar Pedersen, Arbeiderpartiets sametingsgruppe, spørsmål angående saksbehandlingen i Sametinget:

For Sametinget er det av stor viktighet at saker som er helt sentrale for det samiske folk, forberedes på en slik måte at det gir grunnlag for størst mulig grad av

samforstand. Slike sentrale saker er for eksempel sametingsplanen og EU-spørsmålet. Det har til nå vært liten vilje fra sametingsledelsen til å følge en slik arbeidsform.

Spørsmålet er derfor:

Ser ikke Sametingsrådet at enkelte saker er av en slik karakter at de bør belyses og forberedes gjennom et samarbeid mellom de ulike grupperingene i Sametinget, og vil rådet bidra til at man i framtida i viktige spørsmål får en arbeidsform som er til maksimal nytte for det samiske samfunn?

Sametingsrådets svar:

Sametinget har vedtatt en saksbehandlingsprosedyre der Sametingsrådet avgir innstilling direkte overfor plenum. Denne saksbehandlingsmåten innebærer at de ulike gruppene får anledning til å gjennomføre sakene og formulere egne forslag overfor plenum. Et sentralt argument for å velge dagens modell var at den politiske behandlingen i større grad ville skje i plenum.

Sametingsrådet har i visse saker funnet det hensiktsmessig å be om merknader fra gruppelederne før saken er blitt endelig behandlet i Sametingsrådet. I arbeidet med sametingsplanen var det Arbeiderpartiets sametingsgruppe som selv tidlig i prosessen erklærte at de ville lage sin egen plan tuftet på APs egen ideologi. Det ga ikke rom for ytterligere forsøk på å oppnå slik samforstand som Arbeiderpartiets sametingsgruppe nå tar opp. Derfor er det noe underlig at Arbeiderpartiets sametingsgruppe nå bruker nettopp den saken som eksempel. I EU-saken har det også vært en åpenhet fra rådets side nettopp overfor Arbeiderpartiets sametingsgruppe.

Etter Sametingsrådets oppfatning er det av stor viktighet at en med jevne mellomrom foretar en evaluering for å sikre en organisering som i størst mulig grad ivaretar Sametingets målsetting. Sametingets nåværende saksbehandlingsform har vært praktisert i relativt kort tid. På grunnlag av de erfaringene man i dag har med hensyn til saksbehandlingen i Sametinget synes, det ikke etter rådets oppfatning å være grunnlag for å endre dagens praksis i vesentlig grad, men rådet er åpen for drøftelser for eventuelt å bedre arbeidsmåten ytterligere.

SAK 31/94 KUNNGJØRING AV NYE SAKER

Sak 1 fremmet av representanten Sverre Andersen, Sametingets Arbeiderparti-gruppe, angående fiskerikommuner uten rettigheter:

En er kjent med at flere stillinger som fiskerirettledere i tildels store fiskerikommuner står ubesatt. Dette fordi Fiskeridirektoratet står uten lønnsmidler.

Det er anerkjent at fiskeriene for kysten er et være eller ikke være for bosetningen. Fiskeren i båten og fiskeindustrien på land står for en meget stor verdiskapning som gir store ringvirkninger både lokalt og for landet som helhet.

Fiskerirettdeleren i kommunene har en meget stor betydning for fiskeren som rettleder hva angår kvoter, nyanskaffelser, finansiering osv. Som så ofte er det de små med minst ressurser som blir skadelidende.

Sametinget krever at Fiskeridepartementet snarest tar problemet på alvor slik at ledige stillinger som fiskerirettdelere i kommunene blir besatt.

Sak 2 fremmet av representanten Steinar Pedersen, Sametingets Arbeiderparti-gruppe, angående Sametingets samarbeid med fylkeskommunene:

Forslag: Sametinget tar snarlig initiativ til et formalisert bilateralt samarbeid med aktuelle fylkeskommuner for å komme fram til samarbeidsordninger hvor man kan avklare viktige spørsmål som angår både fylkeskommunenes og Sametingets arbeidsfelt. Rettighetsspørsmålene er her særlig aktuelle.

Sak 3 fremmet av representanten Magnhild Mathisen, Sametingets Arbeiderparti-gruppe, angående samiske medier

Arbeiderpartiets sametingsgruppe mener at tiden nå er moden til å ta et krafttak for å utvikle samiske medier et skritt videre. Som en naturlig oppfølging av de siste års sterke satsing på Sameradioen, er det nå nødvendig å gi den samiske befolkning en reell nyhetsavis.

Gruppen vil på bakgrunn av dette foreslå at Min Áigi gjøres i stand til å øke utgivelsesfrekvensen slik at avisen kan bli en dagsavis. Sametingsrådet bør arbeide videre med saken i forhold til sentrale myndigheter for en særlig oppfyllelse av disse intensjoner.

Sak 4 fremmet av representanten Per Edvin Varsi, Arbeiderpartiets sametings-gruppe, angående søknad om tilknytning til laksevernorganisasjonen NASCO:

I tråd med Sametingets tverrpolitiske målsetting om å sikre det materielle grunnlaget for samisk kultur, bør Sametinget snarest søke tilknytning til den nordatlantiske laksevernorganisasjonen NASCO.

Sak 5 fremmet av representanten Heaika Skum, Fastboendes liste, angående krav om medvirkning fra Sametinget til annullering av reindriftsadministrasjonens vedtak om nedslakting av reinen til beboerne i Sihččajávri:

I henhold til brev fra reindriftsadministrasjonen er det reist krav om nedslakting av rein tilhørende beboerne i Sihččajávri i Guovdageaidnu/Kautokeino. Begrunnelsen for kravet er at rein oppholdt seg i et vinterbeiteområde hele året, som altså er ulovlig ifølge Reindriftsloven.

Beboerne i Sihččajávri har gjennom generasjoner hatt utmarksnæring og næringskombinasjoner som levevei, hvor et begrenset reinhold har inngått som et ledd i helheten. Reinholdet har omfattet uttak av kjøtt til eget bruk, men har også vært viktige som trekkdyr.

Sihččajávri må i dag sies å kunne representere ett av de siste stedene i de samiske områdene som fortsatt holder i hevd det mangfoldet som utmarksnæringer og næringskombinasjoner representerer for de fastboende, spesielt når man ser dette i forhold til en bærekraftig høsting av naturressursene, og en ivaretagelse av samisk kultur og tradisjon. Den marginale reindriftsutøvelsen som er knyttet til drifta til beboerne i , representerer verken en trussel mot den øvrige reindriftsutøvelsen som i området - eller på naturgrunnet.

Reindriftsmyndighetenes krav om nedslakting representerer et inngrep i samisk kultur og tradisjon som bidrar til ytterligere kulturell utarming og som i verste fall vil resultere i at beboerne må flytte fra stedet. En slik kulturell utarming kan ikke Sametinget medvirke til at finner sted.

Sett i forhold til de grunnlovsfestede rettigheter, ILO-konvensjon og Sametingets satsing gjennom for de samiske bosettingsområder, er det etter min vurdering grunnlag for å stoppe reindriftsmyndighetenes vedtak i denne saken.

Likeledes må Sametinget umiddelbart legge et sterkere engasjement for å sikre og opprettholde det kulturelle mangfoldet som småstedene i de samiske kjerneområdene representerer, samt bidra til å sikre næringsgrunnet for disse stedene for fremtiden. Dette kan bl.a. gjøres ved at Sametinget tar initiativ til å få utarbeidet stedsutviklingsplaner for "utpostene" innen kommunene. Med bakgrunn i ovennevnte fremmer jeg følgende forslag som jeg ber Sametinget vedta på denne plenumssamlingen.

1. Sametinget konstaterer at arbeidet med en stedsutviklings-plan, som bl.a. vil berøre utkantsteder som Sihččajávri, er under utarbeidelse. Vi ber derfor om at myndighetene ikke igangsetter tiltak som begrenser og eller vanskeliggjør en utvikling av stedet Sihččajávri basert på bærekraftig utnyttning av de lokale naturressursene.
2. Sametingsrådet bes snarest oppnevne et utvalg som i samarbeid med kommunene skal jobbe for en forsering av arbeidet med stedsutviklings-planene.
3. Sametinget bes medvirke til at reindrifts-myndighetenes vedtak om tvangsslakting av kjørerein tilhørende beboerne i Sihččajávri avvises.

Sak 5 fremmet av representanten Roger Pedersen. Sametingets samegruppe, angående sametingsrepresentantenes permisjoner for det politiske arbeidet i Sametinget:

Samegruppa ber Sametingsrådet vurdere problematikken ved søknader om permisjoner for Sametingets representanter og underliggende råd.

I mange tilfeller har det vært problematisk å få innvilget permisjoner utover det som er vanlig praksis i det offentlige, som f.eks. fagforeningsarbeid.

Bare møtedager i plenum er ca. 20 på årsbasis. De som i tillegg er gruppeledere og har andre verv for Sametinget har jo normalt mange flere møter og seminardager.

Bl.a. hadde noen i vår gruppe problemer med å få permisjon til å representere Sametinget ved et møte i Tana om samisk helsepolitikk og språk. Dette var også tilfellet ved seminaret om ILO-konvensjonen.

Videre fremkom det også at de som eventuelt reiste til ILO-seminaret for gruppene ikke fikk dekket tapt arbeidsfortjeneste. For den enkelte sametingsrepresentant og Sametingets utvalgsmedlemmer kan vel vanskelig representere samefolket dersom det ikke blir gitt bedre arbeidsvilkår.

På bakgrunn av dette ber vår gruppe om at Sametingsrådet vurderer dette slik at de folkevalgte på en tilfredsstillende måte kan utføre det politiske arbeidet de er valgt til.

Sak 6 fremmet av representanten Hartvik Hansen. Sametingets samegruppe, angående pengemidler til Nordis sameråd:

Sámi joavku/Samegruppa er kjent med at det i Nordisk Råds budsjettforslag for 1995 er foreslått mindre midler til Samerådet.

Dette kan ikke aksepteres, og vi vil be Sametingsrådet i Norge om snarest å ta opp dette med Samerådet, Sametinget i Sverige og Sameparlamentet i Finland for om mulig å komme med et felles utspill til Nordisk Råds ministerråd.

Ministerrådet har foreslått 417.000 DKR mindre for 1995 enn for inneværende år til Samerådet.

I budsjettet for 94 er Samisk språkutvalg (120.000 FIM=ca. 146.000 DKR) under Samerådets sekretariat. I budsjettforslaget for 1995 er språkutvalget satt under kulturformål. Et resultat av dette er at midler til kulturformål reduseres med ca. 302.000 DKR og Samerådets sekretariatsmidler blir redusert med ca. 115.000 DKR.

Ministerrådets forslag behandles i Nordisk Råds møte i Tromsø 14. - 16.11.1994.

Sak 7 fremmet av representanten Ragnhild L. Nystad, NSRs sametingsgruppe, angående samiske rettigheter - samisk sedvane og rettsoppfatning:

Anerkjennelse av samiske rettigheter til land og vann og utvidet samisk forvaltning av naturressursene utgjør sentrale framtidige utfordringer. I dag opptreer staten på det samiske folks vegne i sin forvaltning av samiske områder.

Det samiske folk har mange eksempler på at statsforvaltningen av land og vann ressursene ikke fungerer til beste for samene. Som eksempel nevnes Utmarkskommisjonens arbeid, Statsskogs virksomhet og mineralling.

Fra samisk side har det aldri vært tvil om at tradisjonell samisk eiendomsrett fortsatt er i hevd. For tiden pågår det utredning om framtidig forvaltning av rettigheter i de samiske områder.

NSRs sametingsgruppe vil påpeke at Samerettsutvalgets arbeid også skal innbefatte samisk sedvane og rettsoppfatning. Dette er blitt neglisjert og utelatt av utvalget selv.

Sametingets prinsipielle holdning til retten til land og vann i samiske områder er at områdets ressurser både over og under jorden tilhører det samiske folk. Dette er også i tråd med bestemmelsene i ILO-konvensjon 169 om urbefolkninger og stammefolk i selvstendige stater.

Sametinget vil derfor være det rette organ til å hevde samenes kollektive rettigheter, og også til å delegere henvendelsen av rettighetene til andre samiske organ.

Med bakgrunn i at Samerettsutvalget ikke ser ut til å ville klarlegge samisk bruk, sedvane og rettsoppfatning, må Sametinget selv sørge for at dette gjøres.

Strategien vil være å synliggjøre samisk rettsoppfatning, samisk tradisjonell bruk av områder og å sikre offentlig anerkjennelse av dette.

NSRs sametingsgruppe ber rådet sikre at tidligere og nåværende bruk og tidligere og nåværende rettsoppfatning ivaretas. Dette bør kunne skje i form av at det nedsettes en kommisjon, oppnevnt av Sametinget, som avklarer disse forhold.

Sak 8 fremmet av representanten Åsta Vangberg, NSRs sametingsgruppe, angående tilbakeføring av samiske kulturminner:

NSRs gruppe ber Sametinget engasjere seg når det gjelder å få tilbakeført samiske kulturminner som finnes oppbevart på ulike museer i utlandet. Unescokonvensjonen fra 1970 og FNs konvensjon fra 1977, som støtter denne, åpner for muligheten av tilbakeføring av kulturminner til opprinnelseslandet.

Samisk kulturminnevern er opprettet og oppgaver av denne art vil kunne underlegges dette rådet.

Forslag fra møtelederskapet:

Alle innkomne forslag til nye saker sendes Sametingsrådet til behandling.

Vedtak:

Møtelederskapets forslag ble enstemmig vedtatt.

SAK 23/94 SAMETINGSPLANEN 1994-1997

(forts. fra Sametingets plenumsmøte i Bjerkvik 25. - 27. mai 1994)

Dokumenter

- Sametingsplan 1991-1993
- St. meld. nr. 52 (1992-93) Om norsk samepolitikk
- Innstilling i sak R 78/93 samt 103/93
- Høringsuttalelser til Sametingsrådets høringsutkast av 3. november 1993

Sametinget fattet følgende vedtak:

Sametinget legger med dette fram Sametingsplanen for perioden 1994-1997.

SAK 32/94 RAPPORTERINGSPROSEDYRER - ILO-KONVENSJON NR. 169

Dokumenter

- ILO's rapportmal beregnet brukt av statene ved rapportering vedr. konvensjon nr. 169

Sametinget fattet følgende vedtak:

Sametinget gir Sametingsrådet fullmakt til å forestå utarbeidelse og innsendelse av Sametingets rapporter angående gjennomføringen av ILO-konvensjon nr. 169 om urbefolkninger og stammefolk i selvstendige stater.

SAK 33/94 PERSONALREGLEMENT FOR SAMETINGET

Dokumenter

- Personalreglement fastsatt av Sametinget 30.01.90
- Personalreglement for Sametinget - forhandlingsresultat av 24.08.94
- Protokoll fra forhandlingsmøte 24.08.94

Sametinget fattet følgende vedtak:

Sametinget slutter seg til forhandlingsresultat av 24.08.94 vedrørende personalreglement for Sametinget, med Per Sollis protokolltilførsel.

SAK 34/94 NORGES TILTREDELSESAVTALE MED EU**Dokumenter**

- St.meld. 40 (1993-1994), som er sendt alle repr.
- Utvalg av sentrale avtaler o.l. med EU
- Sametingsrådets vedtak i sak R 60/94
- Sametingets vedtak i sak 44/92
- Sametingets vedtak i sak 16/92
- Sametingets vedtak i sak 8/93
- Brev fra Utenriksdepartementet datert 11.08.94
- Brev fra Utenriksdepartementet datert 12.08.94
- Brev fra KAD datert 19.11.93, ang. posisjonspapir vedrørende samiske spørsmål

Sametinget fattet følgende vedtak:

De samiske interessene er i en viss utstrekning blitt ivaretatt i Norges medlemskapsavtale med EU. På områder som er av sentral betydning for det samiske folk er avtalen imidlertid ikke tilfredsstillende. Sametinget vil spesielt understreke at et norsk EU-medlemskap vil innebære at Norge ikke lenger står fritt til å utforme sin samepolitikk. Forhandlingsresultatet synes også å sette begrensninger i forhold til en videreutvikling av urbefolkningspolitikken ved et norsk EU-medlemskap.

Etter Sametingets oppfatning vil et norsk EU-medlemskap kunne medføre negative konsekvenser for næringer som er av stor betydning for det samiske samfunnet. Selv om reindriften kan opprettholdes som en samisk særrett, er Sametinget også bekymret for reindriftnæringens økonomiske stilling ved et norsk EU-medlemskap.

På grunnlag av en vurdering av mulige negative konsekvenser i forhold til de mulige positive konsekvensene ved et norsk EU-medlemskap, kan Sametinget ikke anbefale den foreliggende tiltredelsesavtalen.

Sametinget anbefaler samene å stemme nei til avtalen ved den kommende folkeavstemningen. Sametinget anbefaler også Stortingets representanter å legge vekt på Sametingets vurdering ved sin stillingtagen til forhandlingsresultatet.

SAK 35/94 ORGANISERING AV DEN SAMISKE UTDANNINGSSEKTOREN**Dokumenter**

- Utredning av organisering av den samiske utdanningssektoren, oktober 1993 - innstilling fra et utvalg oppnevnt av Sametinget
- Høringsbrev av 11. januar 1994 med adresseliste
- Brev av 11.02.94 fra KUF - organiseringen av den samiske utdanningssektoren
- Nesseby kommune; kopi av skolestyrets sak 9/94 - høringsuttalelse om organisering av den samiske utdanningssektoren
- Brev av 26.02.94 - høring - organisering av den samiske utdanningssektoren
- Brev av 16.03.94 fra Finnmark lærerlag/Finnmárkku oahpaheaddjisearvi - særutskrift fra styremøte i sak F-32/94 - organisering av den samiske utdanningssektoren
- Brev av 22.03.94 fra AD - organisering av den samiske utdanningssektoren
- Brev av 25.03.94 fra Universitetet i Tromsø, Sámi dutkamiid guovddáš/Senter for samiske studier - organisering av den samiske utdanningssektoren - høring
- Brev av 23.03.94 fra Statens utdanningskontor i Finnmark - høringsuttalelse - organiseringen av den samiske utdanningssektoren
- Brev av 25.03.94 fra BFD - organisering av den samiske utdanningssektoren - høring
- Brev av 05.04.94 fra Nora Bransfjell - uttalelse - organisering av den samiske utdanningssektoren
- Brev av 30.03.94 fra Fylkesmannen i Finnmark - høringsuttalelse - organisering av den samiske utdanningssektoren
- Brev av 30.03.94 fra Guovdageainnu suohkan - høringsuttalelse - organisering av den samiske utdanningssektoren
- Brev av 05.04.94 fra Statens utdanningskontor i Hedmark - organisering av den samiske utdanningssektoren - høring
- Brev av 06.04.94 fra Samisk utdanningsråd - organisering av den samiske utdanningssektoren - høring
- Brev av 12.04.94 fra Deanu gieldda - organisering av den samiske utdanningssektoren - høring
- Brev av 13.04.94 fra Kåfjord kommune - organiseringen av den samiske utdanningssektoren - høring
- Brev av 13.04.94 fra Porsanger kommune, HU-sak 9/94 - organisering av den samiske utdanningssektoren - høring
- Brev av 19.04.94 fra Nordland fylkeskommune - organisering av den samiske utdanningssektoren - høringsuttalelse
- Brev av 06.05.94 fra Finnmark fylkeskommune - organisering av den samiske utdanningssektoren

Sametinget fattet følgende vedtak:

Det samiske folks rett til selv å ha styring med, og innflytelse over utdanning og opplæring er slått fast i mange sammenhenger. Internasjonale konvensjoner og nasjonal lovgivning er retningsgivende for hvordan denne retten skal kunne få et konkret innhold. I et moderne samfunn er skole- og utdanningssystemet et av de viktigste verktøy et folk har for å videreføre sin kulturarv, sine tradisjoner og sitt

språk. Gjennom utdanningssystemets kunnskap om dokumentasjon og viderefremming vil kommende generasjoner kunne ta fullverdig del i den kultur de tilhører.

Sametinget har ved gjentatte anledninger understreket behovet for samisk innflytelse og medbestemmelsesrett over utdanningssystemet. I Sametingets plan for perioden 1993-1997 er målsettingen formulert slik:

"Å utvikle et samisk utdannings- og opplærings-system som bidrar til å formalisere, utvikle og tilpasse kunnskaper, ferdigheter, holdninger, normer og verdier i det samiske samfunn."

Dette er samsvarende med målsettingene Regjeringen skisserer for utdanningspolitikken i St.meld. nr. 52 1992-93 "Om norsk samepolitikk". Der heter det bl.a.:

"Målet for opplæringen av samiske elever må være at de fullt ut skal beherske samisk språk og kjenne samisk kultur"

Videre heter det at:

"Det er videre et mål at samene selv skal ha stor innflytelse på innholdet i den samiske skolen, slik at skolen kan bli et viktig redskap i bevaringen og utviklingen av samisk språk, kultur og samfunnsliv."

Dette er noe av bakgrunnen for at Sametingsrådet på sitt møte 22.-23. mars 1993 opprettet et utvalg for å vurdere organiseringen av den samiske utdanningssektoren. Utvalget fremmet sin innstilling 7. oktober 1993, hvorpå utredningen ble sendt på høring til berørte institusjoner og organisasjoner.

Sametinget er fornøyd med det arbeidet utvalget har utført. Utvalgets forslag legger et godt grunnlag for å starte en prosess for å oppnå de mål som Sametinget har satt for organiseringen av den samiske utdanningssektoren.

Utvalgets mandat og arbeid

Utvalgets mandat ga føringer for et svært omfattende arbeid. Dette illustrerer også behovet for utredning og helhetlig gjennomgang av den samiske utdanningssektoren med tanke på gjennomføring av de tidligere nevnte målsettinger.

Sámi Joatkkaskuvllaid stivra - Styret for samiske videregående skolene påpeker i sin høringsuttalelse at utredningen i liten grad er en frittstående vurdering av relevante modeller for organisering av hele den samiske utdanningssektoren. Utvalget har forsøkt å utforme Samisk utdanningsråd til et organ under Sametinget og denne bindingen i modellutviklingen har ført til at andre organer innenfor utdanningssektoren ikke er vurdert på samme måte. Framtidige løsninger bør bygges opp rundt Sametinget og ikke rundt Samisk utdanningsråd i sin nåværende

form, men utvalgets arbeid har dog tatt sikte på å finne en løsning hvor det legges vekt på samisk styring av utdanningssektoren.

Oså utvalget selv og flere andre høringsinstansene påpeker at utredningen ikke er fullstendig, hvorpå det påpekes behov for ytterligere utredninger av sentrale deler av saksfeltet. Et såvidt komplisert saksfelt som dette vil alltid være grunnlag for drøfting og utvikling, noe som illustreres ved de store reformer i skoleverket de siste år.

Sametinget er imidlertid tilfreds med den måten utvalget har avgrenset sitt mandat på, og dermed gjort seg i stand til å fremme forslag til konkrete løsninger basert på et godt prinsipielt grunnlag.

Det prinsipielle grunnlag

Utvalget slår helt riktig fast gjennom en tolkning av Norges internasjonale forpliktelser og nyere nasjonal lovgivning, at det er utviklet klare rettigheter for den samiske befolkning. Dette gjelder såvel individuelle- som grupperettigheter. Rettighetene knyttet til samene som egen folkegruppe med historisk hjemstavnsrett er uomtvistelig slått fast gjennom tidligere offentlige utredninger, og danner også bakgrunnen for etableringen av Sametinget som representativt organ for samene.

Samekulturutvalget, som er en av de utredninger dagens samepolitikk bygger på, uttrykte seg på følgende måte om offentlig styring av framtidig kultur- og utdanningspolitikk:

"Samisk kultur må kodifiseres i rikssamfunnet, og samene må få anledning til selv å styre kultur- og utdanningspolitikken.

Det er et nasjonalt ansvar å opprettholde og videreutvikle samisk kultur.

Myndighetenes ansvar ligger på det lovgivende og økonomiske plan, mens formulering av målsettinger og praktisk styring i størst mulig utstrekning må bygge på representative holdninger blant samene." (NOU 1985:14, Samisk kultur og utdanning, s. 16)

Utvalget har i sitt kapittel 5 lagt særlig vekt på å klargjøre det prinsipielle grunnlaget for en organisering av den samiske utdanningssektoren. Grunnlaget bygger på både internasjonale konvensjoner, og nasjonal lovgivning, samt uttrykte nasjonale målsettinger innenfor fagområdet skole/utdanning. Dette prinsipielle grunnlaget skal og må legges grunnlaget for de videre drøftinger av de komplekse problemstillinger man står overfor i denne saken. Sametinget vil derfor berømme utvalget for det arbeidet som her er gjort. Utvalgets flertall konkluderer da også med at de er av den oppfatning at:

"... dette prinsipielle samepolitiske perspektivet på utdanningens betydning peker entydig i retning av å styrke Sametingets og de samiske institusjonenes innflytelse over og ansvar for den samiske utdanningssektoren." (Utvalgets utredning kap. 5.2. siste avsnitt s. 36)

Når det gjelder de prinsipielle føringer på omfanget av dette ansvaret sies det videre at:

"... det er et krav til alle relevante modeller for organisering av den samiske utdanningssektoren at de bør omfatte alle utdanningsnivåer, inklusive barnehagene, og gis funksjoner og muligheter til å løse oppgaver innenfor hele sektoren." (Utvalgets utredning kap. 5.3. siste avsnitt s. 38)

Sametinget vil understreke utvalgets konklusjoner som helt sentrale elementer i den videre debatten, og at de legger helt klare føringer på valg av fremtidig organiseringsmodell.

Som en del av det prinsipielle grunnlaget ligger også Sametingets egne uttalte prinsipper med hensyn til overføring av myndighet. Tinget har uttrykkelig gjort rede for sitt syn på disse spørsmål i forbindelse med behandlingen av sin årsmeldingen for 1992, som også er vedlagt Stortingsmelding nr. 52 (1992-93) Om norsk samepolitikk. Disse er uttrykt som følger:

"Sametinget har som målsetting å utvikle tilbud og virkemidler som i størst mulig grad gir alle samer i landet de samme individuelle rettigheter til å utvikle sitt språk, sin kultur og identitet.

Sametinget ser det som naturlig at tinget selv etablerer hensiktsmessige styringsordninger som samsvarer med det innhold ulike tilbud og virkemidler har.

Forvaltningsvedtak fattet innenfor rammen av Sametingets myndighet skal ikke kunne overprøves av andre organ.

Overføring av myndighet og ansvar må ledsages av økonomiske ressurser eventuelt også av det nødvendige lovgrunnlag, som står i forhold til overføringens omfang."

Disse prinsipper baserer seg på ILO-konvensjon nr. 169, samt en videreføring av de forpliktelser som følger av grunnlovens § 110a samt Regjering og Stortings egne mål for samepolitikken.

Forslag til ny organisering av utdanningssektoren

Med utgangspunkt i de ovenfor nevnte prinsipper er spørsmålet om valg av modell også et spørsmål om å oppfylle de føringer som der er lagt. Utvalget har selv foretatt et valg av ny organisasjonsmodell etter disse prinsippene. Med utgangspunkt i de foreslåtte organisasjons-modeller uttrykker utvalgets flertall seg slik om valget av modell, som innebærer maksimal overføring av myndighet til Sametinget:

"- Modellen peker klarest framover mot en situasjon hvor den samiske folkegruppen selv, gjennom sine egne folkevalgte organer har ansvar for

utdanningens innhold og styring innenfor nasjonale minimumsstandarder.

- *Den gir Sametinget reell innflytelse på den samiske utdanningssektorens utforming og ikke bare på oppgaver tilknyttet administrering av den.*
- *Den er den eneste av modellene som i rimelig grad kan sies å oppfylle ILO-konvensjon nr. 169, artikkel 27. Den gir Sametinget mulighet til å realisere intensjonen om en samisk skole." (Utvalgets utredning kap. 7 s. 67)*

Sametinget deler det syn flertallet i utvalget her presenterer. Tinget vil samtidig henvise til høringsrunden som ble foretatt etter at utvalget hadde lagt frem sin utredning med tilhørende forslag. Der fremkommer det at et stort flertall av høringsinstansene støtter utvalgets valg av modell.

Dette innebærer at Sametinget får betydelig større ansvarsområde enn det som i dag er tillagt Samisk utdanningsråd. Myndighetens omfang innebærer behov for betydelige tilleggs-ressurser til tinget og videre utbygging av fagapparatet innen sektoren. I seg selv stiller dette selvfølgelig store krav til organisatoriske løsninger. Det er imidlertid for tidlig å fastsette disse allerede nå. Sametinget vil imidlertid løpende, også etter en myndighetsoverføring på sektoren, arbeide aktivt med egen organisering og struktur innenfor Sametingssystemet. Dette er imidlertid en del av den frihet som skal ligge innenfor tingets myndighetsrammer. Friheten til selv å velge organisatoriske løsninger tilpasset de ulike oppgaver og ansvarsområde tinget til enhver tid må ha.

Ny organisering av utdanningssektoren innebærer at mange eksisterende institusjoner blir direkte og indirekte berørt. Gjennom sitt brede mandat har utvalget understreket dette i drøftingen av mulige modeller. Dette gjelder både eksisterende samiske institusjoner, der Samisk utdanningsråd i dag er en av de mest sentrale, og statlige, fylkeskommunale og kommunale organ med oppgaver innenfor utdanningssektoren. Tinget er på denne bakgrunn innforstått med at en gjennomføring av det forslag utvalget har presentert kan ta tid og fordrer overgangsordninger, samt ytterligere utredning av enkeltelementer i mandatområdet utvalget foreslår innlemmet i Sametingets ansvarsområde.

Det sentrale i denne fasen er imidlertid å komme til enighet om hvilke mål man har med en omorganisering. I lys av dette er det derfor svært viktig at de fleste av organene som er involvert i høringsrunden synes å dele det prinsipielle utgangspunktet som er lagt frem av utvalget, samt konklusjonene. Dette skulle legge grunnlaget for et bredt samarbeid om gjennomføringen av en prosess med felles oppfatning om målet med en omorganisering av den samiske utdanningssektoren.

Konkret om omfang og tidsplan for en myndighetsoverføring

Utvalget er svært konkret i definisjon av oppgaver som anbefales tillagt Sametinget innenfor de ulike modellene. Samtidig er det riktig som flere av høringsinstansene påpeker at utredningen er noe overfladisk i vurderingene av modellene. Sametinget

vil derfor ikke ta stilling til de konkrete funksjoner og oppgaver som utvalget foreslår innenfor de ulike modellene. Etter tingets oppfatning vil det være riktig på dette tidspunkt å etablere en enighet om det generelle innholdet i utvalgets modell 1, som målet for den fremtidige organisering av den samiske utdanningssektor. Konkret vil myndighetsoverføringen da innebære at:

1. Sametinget fastsetter innholdet i fagplaner og har direkte styringsansvar for deler av den samiske utdanningssektoren, og i tillegg et omfattende rådgivnings- og utviklingsansvar.
2. Kontroll/tilsyn og klage-/ankebehandling organiseres av Sametinget selv.
3. Departementets styringsfunksjon knyttes til å fastsette minimumsstandarder i samråd med Sametinget.
4. Utdanningsinstitusjoner med ansvar for samiske utdanning i forskjellige regioner underlegges tilsyn av Sametinget.
5. Sametinget tilføres nødvendige ressurser i tråd med myndighetsoverføringens omfang etter nærmere forhandlinger med myndighetene.

Utvalgets konkrete forslag til oppgaver samsvarende med ovenstående generelle beskrivelse av modell er imidlertid retningsgivende for det videre arbeid.

Sametinget vil her også understreke at en forutsetning for det videre arbeidet er at det finnes en løsning som innfrir ILO-konvensjonens krav til samhandling mellom regjeringen og Sametinget. Etter tingets oppfatning er dagens ordning med uttalelses- og forslagsrett i ulike saker ikke tilfredsstillende, og langt i fra i tråd med ILO-konvensjonens bestemmelser. Et absolutt krav fra Sametinget vil derfor være at det utvikles forhandlingsfora der Sametinget og myndighetene kan komme til reell enighet om løsninger. I denne saken berører dette særlig punkt 3 og 5 ovenfor.

Denne løsningen innebærer også at det må igangsettes et arbeid for nærmere utredning av den foreslåtte modell. Sametinget vil derfor foreslå at det utarbeides en konkret plan for gjennomføringen av nødvendige utredninger og påfølgende myndighetsoverføring. Til dette arbeidet må Sametinget tilføres nødvendige ressurser for å tilsette en utredningsleder knyttet til Sametingets administrasjon. Tidsrammen for å gjennomføre den foreslåtte modell settes til 5 år med årlig evaluering av status og fremdrift i prosessen.

Sametinget ser ingen prinsipielle hindringer i veien for at samisk utdanningsråd med dagens funksjon uten videre kan overføres Sametinget. Av dette følger det at det arbeid som i dag utføres i utdanningsrådet tilføres den dimensjon som er knyttet til Sametinget som representativt organ for samene.

Utdanningsrådets stillinger og driftsbudsjett, samt budsjett knyttet til forvaltningsoppgaver, innlemmes således i Sametingets samlede budsjett- og stillingsramme. Når det gjelder disponeringen av ressursene til drift, samt stillingene som overføres Sametingets budsjett, følger det av den pågående endringen av Sametingets budsjett til økt rammeoverføring, at det vil være opp til Sametinget selv å disponere ressursene i forhold til de oppgaver tinget er satt til å løse.

Sametinget er gjort kjent med Samisk utdanningsråds ansattes ønske om å beholde sin status som statstjenestemenn. Til dette er det å bemerke at tilsvarende problemstilling drøftes for de ansatte i administrasjonene innenfor rammen av dagens sametingssystem. Det er i den sammenheng nedsatt en interdepartemental gruppe med deltakelse fra Sametinget for å vurdere overgang til rammebudsjett for Sametinget. Denne gruppen vil blant annet vurdere de ansattes rettigheter ved en overgang til rammebudsjett...

Denne løsningen vil kunne gjennomføres relativt raskt. Ettersom utvidelsen av myndighetsoverføringen finner sted i retning av den valgte løsning, vil Sametinget løpende vurdere egen organisering av sektoren med tanke på en effektiv forvaltning av oppgavene. I likhet med de kommentarene samisk utdanningsråd har fremmet i sin høringsuttalelse vil et sentralt mål for dette arbeidet være at man finner den riktige balansen mellom ressurser til faglig utviklingsarbeid og rene forvaltningsoppgaver.

SAK 36/94 EVALUERING AV SAMISK UTVIKLINGSFOND, NIBR-RAPPORTEN

Dokumenter

- Brev av 02.04.91 fra Kommunaldepartementet til Sametinget om merknader fra Kommunal- og miljøvernkomiteen
- Forskrifter for Samisk utviklingsfond. Fastsatt ved Kgl. resolusjon av 7.2.1992
- NIBR-rapport: Samisk utviklingsfond - som utviklingsaktør i samiske bosettingsområder, august 1993 (sendt ut tidligere)
- St.meld.nr.52 (1992-93) Om norsk samepolitikk (Ikke vedlagt)
- Årsmelding for Sametinget 1993 m/vedlegg (Ikke vedlagt)
- Sametingsrådets innstilling til Sametingsplan for perioden 1994-1997 (Ikke vedlagt)
- Innstilling i sak SN 103/94
- Vedtak i sak SN 103/94
- Brev av 21.06.94 fra Samisk næringsråd til Sametingsrådet - oversendelse av vedtak.
- Høringsuttalelser jf. Innstilling i sak SN 103/94 pkt. 1 dokumenter
- Brev av 12.04 fra Samisk næringsråd til Sametingsrådet - oversendelse av forespørsler (8) med uttalelse i sak SN 19/94.
- Brev ang. utvidelse av virkeområdet fra Kommunal og arbeidsdep av 29.06.94, Alta kommune av 16.06.94, Tromsø kommune av 30.05.94, Måsøy kommune av 24.06.94, Lyngen kommune av 07.04.94,
- Forøvrig jf. Innstilling i sak SN 103/94 pkt. 1 dokumenter

Sametinget fattet følgende vedtak:

Sametinget er tilfreds med at det er foretatt en omfattende analyse av Samisk utviklingsfonds virksomhet. Det er viktig at ordninger innenfor Sametingssystemet

jevnlige blir evaluert for å finne frem til eventuelle svakheter ved eksisterende regelverk og støttepraksis. Gjennom evaluering vil en skape grunnlag for å endre ordningene slik at de til enhver tid bidrar til å være et best mulig redskap for å nå tingets målsettinger.

Samisk næringsråd har med utgangspunkt i analysen *Samisk utviklingsfond som utviklingsaktør i samiske bosettingsområder*, utarbeidet av Norsk Institutt for By- og regionforskning - NIBR (avgitt august 1993), og på bakgrunn av en høringsrunde, avgitt uttalelse hvor fondets fremtidige virksomhet vurderes (jf.sak SN 103/94). Dette dannet basis for en bred gjennomgang av fondet som et distriktpolitisk virkemiddel underlagt sametingssystemet. I tillegg vil det også bli foretatt en evaluering av næringskombinasjonsprosjektet.

Samisk utviklingsfond har til formål å fremme tiltak av særlig kulturell, sosial og økonomisk betydning for den samiske befolkning og det samiske bosettingsområdet. Fondet yter støtte til et rekke tiltak og prosjekter på grunnlag av forskrifter og etablert støttepraksis. Det er positivt å registrere den betydning fondet blir tillagt både som et supplement og som et reelt alternativ til øvrige nærings- og distriktpolitiske virkemidler. Tinget merker seg også at fondet blir vurdert å inneha en særegen samisk nærings- og kulturprofil slik forutsetningen var ved etableringen.

Samisk utviklingsfonds virkeområde er i dag begrenset til bare en del av landet der det bor samer. Begrunnelsen for dette synes først og fremst å være fondets begrensede midler. Tilsagn om støtte i Samisk utviklingsfond er hovedsaklig basert på næringsøkonomiske og geografiske kriterier. Denne begrensningen er meget uheldig fordi det innebærer et skille mellom samer og mellom samiske områder. I lengden er det meget vanskelig for Sametinget å operere med begrensninger av denne art ovenfor den samiske befolkning. Prinsipielt skal alle samer og samiske områder stilles likt i forhold til de særlige ordninger som er opprettet og opprettes for den samiske befolkningen (jf. Sametingets årsmelding for 1992). Støtten bør i størst mulig grad gis i de tradisjonelle samiske bosettingsområder. Ut fra dette finner Sametinget det naturlig å understreke at ordningen med Samisk utviklingsfond er opprettet for å styrke samisk kultur, nærings- og samfunnsliv, og fondets midler skal komme den samiske befolkningen til gode.

Den støtteprofil Samisk næringsråd følger overfor **primærnæringene** får bred tilslutning fra brukersiden. Støtteordningene for jordbruk og fiske synes å være tilfredsstillende tilpasset lokale forutsetninger i samiske bosettingsområder. Samisk næringsråd anbefaler at fondet i store trekk bør videreføre nåværende støtteordninger i primærnæringene. Sametinget vil understreke betydningen av denne videreføringen. Gjennom etablering av nærings-kombinasjonsprosjektet har Samisk næringsråd ytterligere utvidet sitt positive engasjement innen næringen. Fondets engasjement på området viser også at det åpenbart er et behov for et bedre tilpasset virkemiddelbruk overfor det samiske samfunn fra det øvrige etablerte virkemiddelapparatet. Dette er et forhold som forøvrig vil bli nærmere vurdert i forbindelse med Sametingets utarbeidelse av en samisk jordbruksplan.

Når det gjelder reindriftsnæringen, vil Sametinget be om en gjennomgang av Reindriftens Utviklingsfonds støtteordninger og praksis. Samisk utviklingsfond har i det siste opplevd større interesse og søkermasse spesielt fra samer i en omstillingssituasjon fra reindriftsnæringen. Det må i Samisk utviklingsfond finnes muligheter for å bidra med støtte til også disse.

Sametinget merker seg at det er betydelig færre kvinner enn menn som mottar støtte fra Samisk utviklingsfond. Derimot synes andelen kvinner som får støtte fra Samisk utviklingsfond å være noe høyere sammenlignet med det en finner ved støtteordninger fra andre finansieringsinstitusjoner. Kvinnene mottar også gjennomsnittlig mindre i støtte enn menn. Sametinget er av den oppfatning at etablert støttepraksis bør endres for å bedre situasjonen og oppnå større kvinneandel på tilsagnssiden i fondet. Det er nødvendig at fondet støtter opp om alternative arbeidsplasser med samisk profil hvor kvinner er initiativtakere. Ut fra dette bør det åpnes for økt støtte innen servicenæringen slik Samisk næringsråd antyder. Utfordringen må være å tilrettelegge muligheter for de kvinner som vil skape arbeidsplasser og økonomisk virksomhet med basis i og større forankring i samisk kultur. Et økende engasjement og en smidigere støttepraksis ovenfor duodji, vil bidra til at flere kvinner nytter Samisk utviklingsfond til prosjekter og investeringer, i en næring med et betydelig utviklingspotensiale. Sametinget er videre av den oppfatning at informasjonsarbeidet ovenfor kvinner på et generelt grunnlag bør styrkes.

Fondet bør ha muligheter til å spille en selvstendig og initierende rolle i det næringspolitiske arbeidet for å bidra til en bestemt samfunns- og næringsøkonomisk utvikling. For å oppnå dette er det nødvendig at fondet innehar tilfredsstillende økonomiske rammer slik at en kan gå inn med økt tyngde også i større foretak. Med unntak av midlene til kombinasjons-næringsprosjektet er det ingen reell økning av fondsmidlene. Tinget vil i fremtidig budsjettarbeid arbeide for at Samisk utviklingsfond oppnår betydelig økning i bevilgningen over statsbudsjettet. I den sammenheng er det naturlig å nevne den landbaserte delen av fiskerinæringen, nærmere bestemt fiskemottaks- og videreforedlingsanlegg. Dette er nødvendig, spesielt med bakgrunn i en forventet økning i søknadsmassen som følge av de politiske intensjoner som ligger bak kriteriene for tildeling fra fondet.

SAK 37/94 VALG AV MEDLEM TIL MØTELEDERSKAPET

Dokumenter

- møtelederskapets leders brev til valgkomiteen

Sametinget fattet følgende vedtak:

Aage Pedersen oppnevnes som medlem i møtelederskapet.

Berit Ranveid I. Nilsen oppnevnes som personlig varamedlem for Aage Pedersen i møtelederskapet.

Sametinget oppnevner Aage Pedersen som nestleder i møtelederskapet.

Ved protokollen:

Randi R. Balto